

TÁRGYMUTATÓ

Takács Péter:
Az államok rendszertana és tipológiája.
Államelméleti elemzés.
Budapest, Gondolat Kiadó,
Juris Dictio – Florilegium, 2023. 534
ISBN: 9789635564767

A

abszolutizmus 50, 134, 139–145, 173, 192,
229, 240, 436
felvilágosult 141–144
konfesszionális 140
udvari 140
abszolút monarchia 76, 90, 117, 127,
139–141, 164, 198
adóztató állam 240
alak *lásd* forma
algokrácia 385
alkot[k]rácia 381–382
alkotmányok (államformák) igazolhatósága
Arisztotelésznél 397–401
alkotmányos demokrácia 36, 40, 45, 50, 65,
91, 98, 99, 108, 110, 112, 125, 177, 201,
246, 289, 290, 293, 295, 301, 305–307,
316, 318, 360, 368, 371, 376, 384, 463,
490, 492
alkotmányos monarchia 94, 126, 127, 406,
407, 410, 430, 431, 475
apostoli *lásd* királyság, monarchia az
uralkodók jelzői szerint
arisztokrácia mint államforma 91, 92, 94,
98, 137, 355, 356, 386, 388, 393, 395, 396,
453, 463
arisztotelészi „alkotmányok” (monarchia,
arisztokrácia, stb.) 68, 73, 75, 88–91, 99,
180, 391–402
-*archo* (az archóval képzett szóösszetételek
jellege) 41, 90, 104, 356
autokrata 172, 174

autokratoria 171

autokrácia 38, 40, 76, 98, 134, 141, 150, 151,
153, 169–177, 275, 296, 369, 370, 463,
496
autokratikus állam 49, 50, 172–174, 207,
297, 308
autoritarizmus 44, 279, 292, 294–300, 308,
317
autoritás (hatalom, tekintély) 138, 168, 174,
225, 233, 283, 302–305, 317, 350, 358,
378, 408, 415, 445, 495
autoriter állam *lásd* tekintélyuralmi
állam

Á

állam
fogalma 6, 43, 139, 143, 150, 151, 180,
190, 193, 199, 201, 206, 208, 209, 212,
216–218, 221–267, 277, 301
kétféle felfogása 6, 64, 216–219
méretének hatása az államformára 77,
78, 203
polis, imperium, regnum 181, 201, 217,
244, 257
modern *lásd* modern állam
neve *lásd* államnév
szerkezete *lásd* államszerkezet
államkezdemények (1918 és 1920 között)
426, 480–484
államelmélet, államtan 16–18, 41, 75, 93,
189, 214, 218–220
állam- és jogtudomány 9

- államtudomány 9, 16, 26, 38, 72, 117, 144, 146, 172, 175, 179–180, 189, 224, 230, 243, 256, 452
- állam és politika 40, 43, 44, 74
- állami és politikai 35, 57, 174
- államforma:
- de iure* és *de facto* államforma 292, 367, 435, 436, 448
 - mint forma (filozófiai alapok) 66, 73
 - mint jogi forma 64, 69, 70, 73, 75, 76, 100
 - mint politikai alakzat 64, 66, 73, 75, 76, 89, 94, 96, 98, 496
- államformák a dichotóm rendszerben 32, 89–91, 403–427
- köztes államformák 89, 427–451
- államformák a trichotóm rendszerben 76, 89–91, 403–427
- lásd* még arisztotelészi „alkotmányok”
- államközösség:
- commonwealth 81, 83–85, 304, 428
 - rzeczpospolita 85, 428
 - lásd* még szabadállam
- államnév 81, 82, 85–87
- alkotmányos 87
 - hosszú alakos 81, 84–87
 - országnev 81, 85, 87
 - rövid alakos 85
- államrendszer 94, 112, 196, 197–199, 232, 459
- államrend 15, 18, 42, 43, 199, 361, 488, 489
- jogrend 73, 174, 248, 439
- államszerkezet 77–79, 81, 184, 198, 427
- egységállam 79
 - regionális állam 78–80
 - szövetségi állam 79–83, 103, 116, 234, 334, 437
 - unitárius állam 79, 103
 - lásd* még az állam szerkezete
- államtípus:
- jelentése 28, 134, 180, 196
 - koncepcionális államtípus 92, 188–215
 - történeti államtípus 92, 181, 188–189, 192, 198, 200, 218–220, 225, 236, 246, 310, 490
- az államok fajtái mint koncepcionális államtípusok:
- alkotmányos állam 11, 93, 107, 134, 141, 191, 225, 231, 242
 - beavatkozó (intervenciós) állam 206, 207, 270, 325, 328, 336
 - etnikai állam 216
 - éjjeliőr állam 183, 205–206, 350
 - genszterállam 374
 - haramiaállam 373–374
 - hatalmi állam 183, 199, 207, 231, 277
 - hálózati állam 200, 205, 213
 - intervenciós állam 206, 207, 270, 325, 328, 336
 - jogállam 74, 93, 134, 151, 152, 179, 183–187, 200, 320–321, 491
 - kaszárnyaállam 200, 205, 210, 211
 - kooperatív állam 200, 205–207, 213
 - kultúrállam 41
 - latorállam 374
 - maffiaállam 6, 133, 356–385, 496
 - melegek állama (*gay state*) 215, 216
 - országállam 200, 201, 204, 233
 - pártállam 48, 115, 200, 205, 210–212, 282
 - rablóállam 191, 372
 - rendészeti állam 143, 146, 147, 310
 - rendőrállam 134, 143, 147, 148, 150, 183, 190, 200, 456
 - társulásokra épülő állam (*Verbandestaat*) 212
 - területi állam 181, 200, 201, 203, 218, 257, 259
 - lásd* még fejlesztő állam
- az államok fajtái az állami tevékenység jellege szerint:
- adminisztratív állam 210
 - igazságszolgáltató állam 210
 - kormányzó és igazgató állam 210
 - törvényhozó állam 210
- az államok fajtái mint történeti államtípusok:
- klasszikus államtani művek történeti államtípusai (ókori, hellén, ősi, stb.) 189–191

- marxista elméletek történeti államtípusai
 (ázsiai, antik, germán, stb.) 192–197
 polgári állam, tőkésállam 243–247, 258
 „politikai állam” 43, 70, 112, 247–248,
 253, 383
 fiskális-katonai állam 240
imperium 183, 203, 204, 217, 399
regnum 37, 53, 181, 183, 217, 221, 225,
 253, 257
 területi állam 257–258
 városállam (polisz) 73–75, 181, 183,
 200–204, 229, 233, 354, 392–394,
 396–402
lásd még modern állam
- az államok fajtái eszmerendszerek szerint:
 liberális állam 44, 175, 185, 192, 200,
 201, 206, 214, 277, 320, 464
 minimális állam 151–152, 200,
 205–206
 semleges állam 191, 361
 korlátozott állam *lásd* az államok fajtái
 az államhatalom korlátai szerint
 szocialista állam 78, 85, 152, 153, 182,
 192–197, 200, 201, 264, 271, 285, 321
 egyetemes-össznépi állam 197, 275
 szocializált állam 152
 kommunista állam 153, 196, 200, 272,
 284, 380, 426, 490
lásd még diktatúra, proletárdiktatúra
lásd még nemzetállam
- az államok fajtái az államhatalom korlátai
 szerint:
 korlátozott állam 206
lásd még jogállam
lásd még alkotmányos állam
- XX–XXI. századi államtípusok: *lásd*
 szociális-jóléti, tekintélyuralmi
 (autoriter), totalitárius ~
- B**
- bürokrácia 31, 99, 209, 230, 288, 353, 356,
 379–380
- C, Cs**
- centralizáció 161, 204, 236
 családi hasonlóság (*family-resemblance*) 220
- D**
- demarchia 89, 96–98
 decemvirátus 95
 demokrácia
 alkotmányos demokrácia 36, 40, 45, 65,
 98, 99, 177, 201, 289, 301, 305–307,
 316, 318, 368, 384, 490, 492
 képviseleti demokrácia 72, 99, 111, 277,
 298
 illiberális demokrácia 151, 299
 liberális demokrácia 40, 99, 226, 369
 „koronás” demokrácia 70, 407
 „patronális” demokrácia 369
 vezér demokrácia 132, 284, 313
 despotizmus (zsarnokság, önkényuralom)
 76, 90, 93, 98, 130, 134–139, 143, 173,
 181, 195, 231, 456
 diarchia 94
 diktatúra 38, 44, 49, 76, 91, 93, 98, 111, 117,
 132, 134, 141, 149–171, 176, 178, 186,
 197, 246, 275, 277, 294, 297, 301, 369,
 382, 409, 484
 diktatúra fajtái:
 bonapartizmus 157, 162, 164
 cesarizmus, cesarisztikus diktatúra
 162–164
 diktablanda, ditablanda 162, 164
 fejlesztő diktatúra 135, 142, 152, 200,
 205, 207–210, 248, 270, 295
 forradalmi diktatúra 165, 166, 296, 431
 katonai diktatúra 72, 99, 162, 163, 165,
 172, 240, 296, 412
 konventdiktatúra 168, 169
 komisszárius (megbízotti) diktatúra 162,
 168
 „piackihasznló” diktatúra 369
 populista diktatúra 157, 295
 proletárdiktatúra 49, 157, 162, 166, 167,
 197, 275, 479, 490
 római diktatúrák 155–156, 158

szuverén (forradalmi célokat követő)
 diktatúra 162, 168
 totalitárius diktatúra 162, 275
 diktátor 130, 154–160, 162–166, 168, 170,
 221, 273, 292, 375, 405, 406, 410
 dromokrácia 385, 386
 duarchia (duumvitárus) 94

E

egyenlőség 134, 143, 153, 196, 200, 259,
 281, 324, 333, 340, 344, 387, 395–397,
 401, 463, 464
 fajtái 395–396
 jogegyenlőség 163, 301, 367, 469
 erőszak, kényszer 14, 44, 155, 157, 164, 165,
 167, 171, 190, 211, 231, 237, 238, 248,
 251, 252, 266, 275, 283–285, 307, 314,
 317, 336, 367, 374, 376, 402, 463
 erőszakmonopólium (a „legitim fizikai
 kényszer” alkalmazásáé) 248–252

F

fejlesztő állam 135, 142, 152, 200, 205–210,
 248, 270, 295
 developmentalizmus 207, 208
 felvilágosult abszolutizmus *lásd*
 abszolutizmus
 forma
 anyag és forma 67
 tartalom és forma 65, 68
 forma mint alak 38
 morfológia 27, 71, 456
 „formák formája” 74
 jogi forma és politikai alakzat 73

G

gengszterállam *lásd* az államok fajtái
 gerontokrácia 99, 353, 356, 361, 362, 364

H

haramiaállam *lásd* az államok fajtái
 hatalmi egyensúlyi rendszerek (államoké):
 vesztfáliai 31, 233, 238, 239
 szent szövetség-i 233

Versailles-washingtoni 233, 277
 jaltai rendszer 233, 289
 hatalom, tekintély, *lásd* autoritás
 hatalmi állam 183, 199, 207, 231, 277
 hálózati állam *lásd* az államok fajtái
 heptarchia 96

I

ideokrácia 356, 380, 381
 idoneitás 421
 igazságtétel és a múlt megítélése 53, 57–62,
 188

J

jog és állam 134, 183, 191, 228, 286, 308,
 368
 jogalkotás: az állam jogalkotó szerepe 73,
 76, 95, 108, 185, 249, 315, 327, 347,
 360, 413, 448
 a jog hatalomformáló (államképző)
 jellege⁷⁴
 visszaható hatályú jogalkotás 60–62, 160,
 188
 jogállam 74, 93, 134, 151, 152, 179, 183–
 187, 200, 320–321, 491
 jogegyenőség *lásd* egyenlőség
 joguralom 116, 134, 151, 183, 186–188, 229,
 231, 238, 276, 316, 320, 387
 jóléti állam, *lásd* szociális-jóléti állam
 jurisztokrácia 71, 76, 99, 108, 110, 382–384

K

kakisztokrácia 380
 kameralisztika 113, 143–147
 kényszer *lásd* erőszak
 képviselő, *lásd* reprezentáció
 kettős fejedelemség *lásd* a királyság és
 monarchia formái
 kettős királyság *lásd* a királyság és
 monarchia formái
 királyság
 mint monarchia
 mint monokrácia 36, 90, 91, 94, 98, 175

- királyság és monarchia fajtái, annak korlátai szerint:
 abszolút 485
 alkotmányos 431
 korlátozott 118, 126
 mérsékelt 72
 parlamentáris 63, 113, 126–129, 198, 406, 413, 431, 447, 493
- királyság és monarchia fajtái, a trónbetöltés módja szerint:
 dinasztikus 103
 örökletes 41, 94, 406, 411, 414
 választási 41, 406, 419, 420, 427, 443, 468
- királyság és monarchia fajtái, annak jelzői szerint:
 „demokratikus” 70, 71, 81, 100, 429, 495
 „hásimita” 103
 király nélküli királyság 10, 36, 50, 70, 406, 429, 431–434, 436, 445, 448–450, 480, 484, 486, 502, 503
 „republikánus monarchia” 431
 „televíziós monarchia” 37, 70
- király nélküli királyság *lásd* királyság és monarchia fajtái
- királyi köztársaság *lásd* köztársaság fajtái
- királyság és monarchia az uralkodók jelzői szerint:
 apostoli király(ság) 81, 101–102, 444
 a „legkeresztényibb” király 102
 a „leghűségesebb” király 102
 a „legkatolikusabb” uralkodó 102
 a „hit védelmezője” 102–103
- klasszifikáció *lásd* osztályozás
- kleptokrácia 99, 373–376, 380
- konzervatív autokrácia *lásd* autokrácia
- kormányzás, államé 106, 107, 115, 453, 460
 „jó kormányzás” 113, 123–125, 132, 143
 „jó kormányzat” 125
 kabinetkormányzás 131
 kancellári, miniszterelnöki kormányzás 113, 131, 133
- kormányozhatóság (*gouvernementalité*) 106, 107, 453
- kormányforma, kormányzati rendszer 106–133, 137, 198, 373, 545
- kormányformák és kormánytípusok:
 parlamentáris, parlamentarizmus 49, 50, 71, 86, 109–111, 113, 115, 121, 127, 128, 130, 132, 133, 138, 170, 235, 247, 294, 299, 304, 307, 309, 329, 381, 490, 492
- prezidenciális 112–118, 121, 122, 133, 309
- félprezidenciális, félpármentális 113–116, 133
- diktatoriális kormányzás, kormányforma 111
- gaulle-ista 119
- kétpárti, sokpárti 121, 122
- kiegyensúlyozatlan 118, 119
- kollegiális (direktoriális) kormányzás 113, 114, 116, 130
- orléans-i 118
- poliszinódia 130
- weimari ~ 80, 83, 115, 118, 154, 169, 211, 274, 286, 344, 502
- koronás köztársaság *lásd* köztársaság fajtái
- köztársaság és republika fajtái annak politikai jellege szerint:
 arisztokratikus köztársaság 36, 65, 70, 71, 94, 100, 429, 447
 demokratikus köztársaság 424, 488, 493–496
- királyi köztársaság 36, 429–431, 434, 447
- koronás köztársaság 70, 429, 430
- népköztársaság 71, 81, 100, 101, 197, 201, 424–426, 437, 439, 442, 476–479, 481, 487, 489, 490, 498, 499, 503, 504
- republikánusok nélküli köztársaság 449, 502, 506
- köztársaság és republika (magyar):
 magyar köztársaság, Magyar Köztársaság 11, 12, 25, 52, 59, 895, 215, 321, 364, 413, 424–425, 430–431, 441–442, 447, 466–505
 „Alsórajnai” és „Dunai” (magyar köztársaságok) 215

- első, második és harmadik magyar köztársaság 424, 467, 484, 489, 491, 494, 498, 502, 503
- köztársasággá alakulás hullámai 404–405
- köztársaságok és monarchiák különbségei és azonosságai 418–422
- köztes államformák *lásd* államformák
- kratosz* (a kratosszal képzett szóösszetételek jellege) 356, 361
- kritarchia 357
- L**
- latorállam *lásd* az államok fajtái
- legaltítás és legitimitás:
- legalitás 59, 210, 311, 315, 369, 448, 476
- legitimitás 44, 45, 66, 75, 84, 187, 210, 238, 252, 261, 262, 302, 412, 421, 441, 491, 498
- legitimáció 45, 112, 113, 239, 261
- legalizmus 283, 297, 382
- liberális állam *lásd* az államok fajtái
- eszmerendszerek szerint
- logokrácia 385
- M**
- maffiaállam *lásd* államok fajtái
- maffiokrácia 76, 99, 372, 380
- merkantilizmus 144
- metarendszer (osztályozásé) 42
- mérsékelttség 20, 187
- politikai véleményé 289, 474
- hatalomé (*potestas temperatus*) 400
- milítokrácia 99, 356
- Millenniumi emlékmű 14, 15
- modern állam 76, 139, 146, 221–269, 379
- modernizmus 223, 483
- modernizáló állam *lásd* fejlesztő állam
- monarchia *lásd* királyság
- monarchia formái, az uralkodók státusza szerint:
- cárság 104
- császárság 86, 104, 105, 127, 163, 404, 422
- emirátus (emírség) 79, 101, 85, 105, 404, 420, 427
- fejedelemség 104, 105, 229, 404, 419, 423, 427
- fő- és nagyhercegség 104, 404, 421, 444,
- királyság 12, 32, 36, 70–72, 101–105, 197, 201, 220, 363, 393, 396, 404, 406, 410–417, 419–420, 423–424, 427–428, 431–435, 442, 445, 448–450, 467, 470, 475, 477, 482–485, 500
- kettős királyság (diarchia) 94, 427, 428
- pápaság 104, 363, 404
- sejkség 105
- szultanátus 104, 105, 404, 427
- kaganátus (kánság) 104, 105, 160, 296, 404
- kalifátus 105
- sahság („nagykirályság”) 104
- kettős fejedelemség 427
- N**
- nacionalizmus 253, 254, 257, 258, 261, 263, 265–268, 390, 456
- nemzet és állam 253–256
- nemzetállam 103, 109, 181, 200, 214–216, 218, 221, 225, 237, 242, 253, 256–269, 348, 350
- homogenizáló nemzetállam 257, 262, 266
- nemzetállam mint legitimitásfókusz 257, 260
- nemzetállam mint területi állam 181, 200, 201, 203, 218, 257, 259
- politikai nemzetállam 253
- nép 10, 16, 48, 51, 76, 107, 110, 115, 138, 143, 155–157, 163–165, 168, 172, 184, 188, 204, 207, 212, 215, 241, 255, 257, 262–263, 267, 269, 274, 303, 309, 312, 317, 320, 331, 352, 355, 357, 379, 383, 411, 414, 416, 437, 450, 452, 461, 468, 473, 478, 485–486, 489, 502, 505

O, Ö

objektivitás, tárgyyszerűség 18, 19, 21, 30, 31, 110, 248, 252, 325, 376, 466
 értékmentesség 19
 semlegesség 21
 oligarchia 91–92, 98, 110, 353, 356, 364–367, 376–379, 386, 388, 393–396, 398–400, 460
 fajtái (szultanisztikus stb.) 98, 364–365, 376–378
 „vastörvénye” 366
 országállam *lásd* az államok fajtái, koncepcionális államtípusok
 osztályozás 13, 17, 26, 28, 32, 42–43, 62–64, 70, 72, 93, 134, 141, 179, 197, 354, 393–396, 406
 klasszifikáció 25–33, 35, 40
 önkényuralom, *lásd* autokrácia

P

parlamentarizmus, *lásd* kormányzati rendszer
 parlamentáris monarchia 63, 113, 126–129, 198, 406, 413, 431, 447
 patrimonialis állam 31, 72, 91, 92, 189, 198, 234, 371
 patriarchális állam 72, 92, 142, 189
 patriarchátus 95
 pártállam *lásd* az államok fajtái
 pentarchia 95
 pleokrácia, pleonarchia 90
 plutokrácia 99, 356, 379
 poliszinódia *lásd* kormányzás
 politikai rendszer
 általában *lásd* társadalmi-politikai rendszer
 hibrid rezsím 38, 151, 175, 187, 297, 388
 politikai rendszer változása 9
 populizmus 71, 164, 297, 299, 304, 308, 317, 410
 prezidencializálódás 113, 131–133

R

rablóállam *lásd* az államok fajtái
 rendszer
 metarendszer 42
 taxon 37, 38, 42
 taxonómia 26, 32, 35, 40
 rendszerzés 36, 149, 354
lásd még osztályozás, klasszifikáció, tipizálás
 rendszertan (szisztematika) 18, 26, 32, 492
 rendszertani kategória (taxon) 26, 32, 35, 37, 38, 40, 42
 rendszerváltozás, rendszerváltás 9, 46–62, 87, 131, 169, 175, 281, 289, 294, 306, 322, 343, 368, 405, 408, 410, 490–492, 500, 501, 504
 elitváltás 57–59
 rendészeti állam *lásd* az államok fajtái
 rendőrállam *lásd* az államok fajtái
 reprezentáció, képviselő 68, 92, 129, 225, 254, 282, 283, 410, 457, 461
 republikanizmus 451, 456–461
 magyar republikanizmus 466–469, 471, 473–476, 494, 497
 republikánus monarchia *lásd* királyság fajtái
 respublika *lásd* köztársaság

S, Sz

semlegesség *lásd* objektivitás
 szabadállam (szabad állam) 41, 81, 83–84, 460, 468
 Szent Korona 10–12, 434, 446, 499, 504
 Szent Korona-tan 12, 14, 15, 424, 439, 440, 445, 457, 467
 szociális állam *lásd* szociális-jóléti állam
 szociális-jóléti állam 151, 152, 181, 192, 200, 206, 248, 270, 291, 318–354, 375
 a jóléti állam három modellje 340–342
 a szociális rendszer létrejötte 331–339
 a Bismarck- és a Beveridge rendszer 333–340
 szociális állampolgárság 343–344
 szociális jogok 344–348

- szociális piacgazdaság 324–325
 szociálpolitika 287, 321–323
 sztratókrácia 99, 356
 szuverenitás 31, 66, 69, 71, 72, 74–76, 105,
 139, 140, 170, 187, 216, 226, 235, 236,
 238, 241, 242, 258, 268, 406, 440, 453,
 487
 népszuverenitás 226, 242, 268
 szultanizmus 38, 297, 364, 371, 377
- T**
 taxon, taxonómia *lásd* rendszer,
 rendszerezés
 társadalmi-politikai rendszerek:
 fasizmus 71, 158, 272, 274, 278, 286, 290,
 486
 kapitalizmus 196, 198, 236, 244–246,
 249, 250, 286, 306, 320, 325, 326,
 328–330, 335, 349, 365
 kommunizmus 52, 56, 101, 152, 157,
 180, 197, 272, 286, 320, 325, 368, 390,
 405, 409, 442, 465, 494
 szocializmus 101, 153, 157, 164, 167, 186,
 193, 196, 197, 287, 326, 330, 356
 szovjetrendszer 164, 278
 „NER” („nemzeti együttműködés
 rendszere”) 39, 49
 technokrácia 99, 356, 380
 tekintélyuralmi állam (autoriter állam) 291
 –317
 „hibrid rezsím” 38, 151, 175, 297
 korlátozott pluralizmus 309–311
 létrejöttük okai 304–306
 szerkezeti és működési jellemzők
 308–317
 tekintély *lásd* autoritás, hatalom,
 területi állam 181, 200, 201, 203, 218, 257,
 259
 teokrácia 6, 92, 93, 98, 189, 353, 356–386
 alkotmányos teokrácia 360
 temetés (állami), újratemetés 52–56, 246
 tetrarchia 96
 timokrácia 386, 388, 391
 tipizálás 25–29, 31, 39, 62, 180, 298, 352,
 392, 406
 típusalkotás 19, 27–29, 194, 214
 típusba sorolás 28, 209, 270, 293, 377,
 503
 típusok fajtái 29–31
 ideáltípus 30–31, 249, 370, 377
 tipológiai elméletek 27
 tiszta jogtan 69, 73
 totalitárius rendszer, állam 44, 50, 111,
 148–151, 171, 183, 191, 197, 270–291,
 301, 304, 309, 314, 356, 385, 449, 479,
 491
 elnevezése 271
 totalitárius állam és jog 286–287
 totalitárius állam és genocídium 280–281
 késői totalitarizmus 287–291
 „megfordított totalitarizmus” 390–391
 triumvirátus (triarchia) 95, 162
 türannisz 91, 92, 136, 137, 356, 386, 387,
 393, 397
- U**
 „uralkodik, de nem kormányoz” formula
 118, 126
 uralmi forma, formák 43, 45, 70, 72, 96, 98,
 99, 219, 271, 356, 357, 385, 462
- V**
 vegyes kormányzat 397, 399–401, 459, 462
 visszaélészerű alkotmányosság (*abusive
 constitutionalism*) 297, 382
- Z, Zs**
 zárt területi állam (*territorium clausum*)
 203, 258
 zsarnokság *lásd* despotizmus
 zsidók állama 33, 214, 215, 357
 mint modern állam (*Judenstaat*) 214,
 215
 mint teokrácia (Jahve királysága) 357